

Prawa ofiar: Nowa strategia na rzecz wzmocnienia pozycji ofiar

Bruksela, 24 czerwca 2020 r.

Komisja Europejska przedstawiła dziś swoją pierwszą w historii unijną strategię na rzecz praw ofiar, aby zapewnić wszystkim ofiarom przestępstw możliwość pełnego korzystania z przysługujących im praw, bez względu na to, gdzie w UE zostało popełnione przestępstwo.

W strategii określono działania na najbliższe pięć lat, skupiając się na dwóch następujących celach: po pierwsze – wzmocnieniu pozycji ofiar w zakresie zgłaszania przestępstw, ubiegania się o odszkodowanie i wreszcie radzenia sobie ze skutkami przestępstw; po drugie – współpracy ze wszystkimi właściwymi podmiotami w dziedzinie praw ofiar. W związku z wybuchem pandemii COVID-19 i wprowadzonymi środkami izolacji, które wpłynęły na wzrost przemocy domowej, wykorzystywania seksualnego dzieci, cyberprzestępczości oraz przestępstw z nienawiści na tle rasowym i ksenofobicznym, szczególnie ważne jest, aby struktura wsparcia i ochrony ofiar była również odporna na sytuacje kryzysowe.

Wiceprzewodnicząca do spraw wartości i przejrzystości Věra **Jourová** powiedziała: *Zbyt wielu ofiar przestępstw nie dopuszcza się do głosu, nie mają one dostępu do wymiaru sprawiedliwości i właściwego wsparcia. Unia Europejska jest po stronie ofiar, a dzisiejsza strategia ma na celu wzmocnienie ich pozycji – zwłaszcza osób w najtrudniejszej sytuacji, takich jak ofiary przemocy ze względu na płeć lub przestępstw z nienawiści. Musimy zmobilizować państwa członkowskie do pełnego wdrożenia unijnych przepisów dotyczących praw ofiar – bez żadnych „ale”, bez żadnych „jeżeli”.*

Didier **Reynders**, komisarz ds. sprawiedliwości, powiedział: *Unia równości, która chroni swoich obywateli, musi zapewnić wszystkim ofiarom przestępstw niezbędne wsparcie, ochronę i niedyskryminacyjny dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Do tego właśnie będziemy dążyć dzięki nowej strategii, we współpracy z państwami członkowskimi i społeczeństwem obywatelskim.*

UE dysponuje już solidnym zestawem przepisów określających prawa ofiar. Ofiary przestępstw nadal nie mogą jednak w pełni powoływać się na swoje prawa zapewnione przez Unię. Punktem wyjścia musi być lepsze stosowanie unijnych przepisów w praktyce. W stosownych przypadkach Komisja przedstawi do 2022 r. wnioski ustawodawcze mające na celu dalsze wzmocnienie tych przepisów. W przedstawionej dziś nowej strategii określono działania skupione wokół pięciu głównych priorytetów, którymi są:

1. Skuteczna komunikacja z ofiarami i zapewnienie ofiarom bezpiecznych warunków do zgłaszania przestępstw

Ofiary zbyt często nie zdają sobie sprawy z przysługujących im praw lub obawiają się donieść o popełnieniu przestępstwa z obawy przed sprawcą lub negatywnymi konsekwencjami. Komisja rozpocznie między innymi **unijną kampanię informacyjną na temat praw ofiar** i będzie działać na rzecz specjalistycznego wsparcia i ochrony dla ofiar o szczególnych potrzebach. Komisja będzie również nadal monitorować **wdrażanie odpowiednich przepisów UE**, w tym przepisów dyrektywy w sprawie praw ofiar.

2. Poprawa ochrony i wsparcia najbardziej bezbronnych ofiar

Wszystkie ofiary są w trudnej sytuacji, a w szczególności: dzieci, osoby starsze, ofiary przemocy ze względu na płeć, przemocy domowej, przestępstw z nienawiści na tle rasowym lub homofobicznym, ofiary terroryzmu oraz osoby niepełnosprawne. Komisja rozważy dalsze wzmocnienie ochrony polegające na wprowadzeniu **minimalnych norm ochrony fizycznej ofiar**. Państwa członkowskie powinny organizować specjalistyczne wsparcie dla najbardziej bezbronnych ofiar, w tym **ośrodki dla dzieci, ośrodki rodzinne, ośrodki dla osób LGBTI+**.

3. Ułatwienie ofiarom dostępu do odszkodowań

W wielu państwach członkowskich ofiary mają trudności z uzyskaniem odszkodowania. W ramach

strategii Komisja będzie monitorować i oceniać stosowanie [unijnych przepisów dotyczących odszkodowań](#), w tym odszkodowań państwowych, oraz [decyzji ramowej w sprawie wzajemnego uznawania kar pieniężnych](#). W razie konieczności Komisja zaproponuje środki uzupełniające te przepisy do 2022 r.

4. Zacieśnienie współpracy i koordynacji między podmiotami w zakresie praw ofiar

Aby zapewnić bardziej horyzontalne podejście do praw ofiar na szczeblu UE, Komisja utworzy **platformę praw ofiar**, która połączy wszystkie odpowiednie podmioty. Na szczeblu krajowym państwa członkowskie powinny opracować **krajowe strategie w zakresie praw ofiar**. **Koordinator Komisji ds. praw ofiar** zapewni również spójność i skuteczność różnych działań związanych z polityką dotyczącą praw ofiar.

5. Wzmocnienie międzynarodowego wymiaru praw ofiar

Przyjęty niedawno [Plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji](#) potwierdza zaangażowanie UE we wspieranie, ochronę i stosowanie praw człowieka na całym świecie. UE i jej państwa członkowskie będą nadal współpracować z **Organizacją Narodów Zjednoczonych i Radą Europy** oraz w ramach tych organizacji w celu propagowania unijnych praw ofiar w krajach partnerskich oraz wymiany najlepszych praktyk. UE będzie nadal ściśle współpracować z **krajami kandydującymi i potencjalnymi krajami kandydującymi** w celu wzmocnienia praw ofiar, a także działać na rzecz budowania zdolności w priorytetowych krajach partnerskich w zakresie **wspierania ofiar terroryzmu**.

Kontekst

Co roku miliony ludzi w Unii Europejskiej stają się ofiarami przestępstw. W 2017 r. około 15 mln osób padło ofiarą poważnych przestępstw, takich jak zabójstwa, seksualne wykorzystywanie dzieci lub uprowadzenia. Skala przemocy ze względu na płeć w UE jest zatrważająca: jedna na trzy kobiety (33 proc.) doświadczyła przemocy fizycznej lub seksualnej od ukończenia 15. roku życia. Tylko około jednej trzeciej kobiet, które są obiektem przemocy fizycznej lub seksualnej głównie ze strony swoich partnerów lub bliskich krewnych, zgłasza to odpowiednim organom. W wyniku blokady społeczeństwa związanej z pandemią COVID-19 doszło do eskalacji przemocy domowej, seksualnego wykorzystywania dzieci oraz cyberprzestępczości, a także przestępstw z nienawiści na tle rasistowskim i ksenofobicznym.

Mimo że UE dysponuje solidnym zestawem obowiązujących przepisów, ich potencjał nie jest jeszcze w pełni realizowany. Wynika to głównie z niepełnej transpozycji lub nieprawidłowego wdrożenia przepisów Unii do krajowych porządków prawnych. Komisja będzie nadal oceniać instrumenty UE i ich ewentualne braki oraz, w razie potrzeby, do 2022 r. przedstawi wnioski ustawodawcze w celu dalszego wzmocnienia praw ofiar.

Wdrażanie strategii będzie regularnie monitorowane, m.in. w ramach regularnych spotkań platformy na rzecz praw ofiar w celu omówienia postępów w realizacji działań wchodzących w zakres odpowiedzialności różnych podmiotów. Ponadto Komisja podsumuje osiągnięcia strategii w połowie okresu jej realizacji i w razie potrzeby ją zaktualizuje.

Dodatkowe informacje:

- [Strategia w zakresie praw ofiar](#)
- [Pytania i odpowiedzi – Prawa ofiar: Nowa strategia na rzecz wzmocnienia pozycji ofiar](#)
- [Nota informacyjna na temat strategii w zakresie praw ofiar: główne działania](#)
- [Dyrektywa w sprawie praw ofiar](#)
- [Centrum wiedzy specjalistycznej dla ofiar terroryzmu](#)

IP/20/1168

Kontakty z mediami:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)
[Katarzyna KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)
[Guillaume MERCIER](#) (+32 2 298 05 64)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)